

Oplegvel Collegebesluit

Portefeuille J. Nieuwenburg
Auteurs Dhr. A.J. Alberga, mw. B.M.C. de Bruyne
Telefoon 5113479
E-mail: a.alberga@haarlem.nl
STZ/EC Reg.nr.
Te kopiëren: A, B
B & W-vergadering van 8 november 2011

Onderwerp

Uitvoeringsprogramma bedrijfsverzamelgebouwen en broedplaatsen in Haarlem 2011-2015.

DOEL: Besluiten

In de programmabegroting 2011-2015 en de Economische Agenda zijn de huisvesting van startende bedrijven en de oprichting van bedrijfsverzamelgebouwen belangrijke speerpunten van beleid. Daarnaast staat in het coalitieakkoord de doelstelling om een culturele broedplaats te realiseren. Het college is bevoegd om het beleid dat gericht is op de ontwikkeling van bedrijfsverzamelgebouwen en broedplaatsen in de stad uit te werken.

Vanwege het economisch belang voor de stad en de ontwikkelingskansen voor kleine bedrijven wordt de voorliggende nota met de achtergrondinformatie over de gerealiseerde bedrijfsverzamelgebouwen en broedplaatsen (onderzoek "Creatief Haarlem Broedt") ter kennisgeving toegezonden naar de commissie Ontwikkeling.

B&W

Het collegebesluit:

1. Het college besluit het uitvoeringsprogramma bedrijfsverzamelgebouwen en broedplaatsen vast te stellen voor de ontwikkeling en de exploitatie van dergelijke gebouwen in de stad.
2. De media worden via een persbericht en een perstoelichting geïnformeerd door de portefeuillehouder.
3. Het besluit wordt ter informatie gestuurd aan de commissie Ontwikkeling.

Collegebesluit

Onderwerp: Uitvoeringsprogramma bedrijfsverzamelgebouwen en broedplaatsen in Haarlem 2011-2015.

Reg. Nummer: 2011/217880

1. Inleiding

In de programmabegroting 2011-2015 en de Economische Agenda zijn de huisvesting van startende bedrijven en de oprichting van bedrijfsverzamelgebouwen voor de creatieve industrie, speerpunten. In het coalitieakkoord is de doelstelling opgenomen om een culturele broedplaats te realiseren. Het onderzoek Creatief Haarlem Broedt beschrijft de situatie rond de bedrijfsverzamelgebouwen en broedplaatsen (bijlage a). Met deze nota stelt het college de beleidskaders en een uitvoeringstraject vast om in samenwerking met partners in de stad het aanbod van dergelijke gebouwen op peil te houden.

2. Besluitpunten college:

1. Het college besluit het uitvoeringsprogramma bedrijfsverzamelgebouwen en broedplaatsen vast te stellen voor de ontwikkeling en de exploitatie van dergelijke gebouwen in de stad.
2. De media worden via een persbericht en een persstoelichting geïnformeerd door de portefeuillehouder.
3. Het besluit wordt ter informatie gestuurd aan de commissie Ontwikkeling.

3. Beoogd resultaat

Het besluit van het college versterkt de kansen voor organisaties en initiatiefnemers in Haarlem die zich inzetten voor de ontwikkeling en exploitatie van bedrijfsverzamelgebouwen en broedplaatsen en geeft de aanzet voor de inbreng en de faciliterende rol van de gemeente daarin.

4. Argumenten

Met het besluit versterkt het college de kansen voor de ontwikkeling en de exploitatie van bedrijfsverzamelgebouwen en broedplaatsen en geeft de aanzet voor de inbreng en de faciliterende rol van de gemeente. De gemeente stelt zich op het standpunt dat vooral de markt hierin een leidende positie heeft. De gemeente zal zich in toenemende mate toeleggen op haar rol als stimulator en ambassadeur voor deze ontwikkelingen.

Hierbij zijn de volgende beleidsdoelen aan de orde.

- a) Ondersteunen, faciliteren en zo mogelijk initiëren van bedrijfsverzamelgebouwen en broedplaatsen (tijdelijk en duurzaam), afgestemd op de behoeften van de diverse gebruikerscategorieën.
- b) Ondersteunen van de doorontwikkeling van het initiatief KleinHaarlem. Daarmee wordt een centrum voor creatief ondernemerschap gerealiseerd als knooppunt en icoongebouw voor creatief Haarlem, een zogenaamde “creatieve HUB”. In deze “creatieve HUB” worden uiteenliggende functies op het raakvlak van kunst, cultuur, ondernemerschap gezamenlijk gehuisvest.
- c) Ondersteunen van netwerken die bijdragen aan de succesvolle ontwikkeling van bedrijfsverzamelgebouwen en broedplaatsen.
- d) Voorkomen van leegstand in vrijkomende gebouwen, faciliteren tijdelijk gebruik.

Bij het besluit is een aantal concrete outputindicatoren tot 2015 geformuleerd.

- e) De realisatie van minimaal 2 broedplaatsen voor creatieve ondernemers, met een totale omvang van 1.500 m² (vestiging van nieuw en/of de voortzetting van huidige, tijdelijke voorzieningen).

- f) De realisatie van 1 bedrijfsverzamelgebouw specifiek voor ZZP'ers met een minimale omvang van ca. 2.000 m² (bijv. herlocatie van het Touch Downcenter).
- g) De minimale handhaving van het huidige aantal atelierversamelgebouwen.
- h) De realisatie van een duurzame "creatieve HUB", via het ondersteunen van de doorontwikkeling van de stichting Klein Haarlem.

Het voorstel past binnen vastgesteld beleid.

De opgave is de uitwerking van reeds door het gemeentebestuur vastgesteld beleid en borduurt voort op lopende programma's zoals Nieuwe Energie op de Creatieve As, gericht op de ontwikkeling/versterking van de creatieve industrie. In dit programma werkt de gemeente intensief samen met organisaties als Inholland, Creatief Netwerk 023, Syntens en iMMovator en individuele creatieven in de stad. Er zijn belangrijke successen bereikt zoals, in dit verband, de hechte samenwerking tussen de diverse broedplaatsen. Dat laatste heeft onder meer geleid tot de geslaagde creatieve industrieroute die op 7 oktober j.l. heeft plaats gevonden.

Aansluiting op rijks- en regionaal beleid.

De Mogelijkheden voor subsidieverwerving zullen worden benut. Haarlem haakt aan bij het programma Top Team Creatieve Industrie van het ministerie ELI. Binnen de Metropoolregio Amsterdam (Economic Developmentboard) vindt afstemming plaats over de positie en de uitwerking van de creatieve industrie in Haarlem de metropoolregio.

De relatie met het bedrijfsleven en de specifieke rol van de gemeente.

De gemeente ondersteunt de ontwikkelingen van bedrijfsverzamelgebouwen en broedplaatsen. Daarbij geldt nadrukkelijk dat de verantwoordelijkheid bij deze ontwikkelingen primair bij het bedrijfsleven ligt. Met als aantekening dat de gemeente met name voor de kunstensector/ateliergebruikers een specifieke rol kan spelen met de inzet van het eigen gemeentelijk vastgoed. De uitvoering van het atelierbeleid wordt gedaan door de organisatie 37PK.

Financiële paragraaf

De uitvoering van dit collegebesluit heeft geen financiële consequenties.

5. Uitvoeringsprogramma

Bij veel van de initiatieven van de laatste jaren was de gemeente betrokken. De gemeente zal zich vanuit haar intermediair positie nadrukkelijk profileren als verbindende schakel binnen de overlegmomenten en de afstemming tussen de verschillende partijen.

De concrete acties die op stapel staan zijn:

- De organisatie van een startbijeenkomst met de voornaamste spelers op het beleidsterrein. Aan de orde: afstemming bij toekomstige initiatieven, rolduidelijkheid (positiebepaling, verantwoordelijkheden), overleg over financieringskansen (particuliere fondsvorming zoals revolving fund, gunstige kredietvoorwaarden, informal investment, risicodeling).
- De oprichting van het Platform Broedplaatsen waarin initiatiefnemers en betrokken partijen zitting hebben. Afstemming op het niveau van strategie en uitvoering. Binnen dit platform, het organiseren van een jaarlijkse bijeenkomst met de betrokken partijen met als doel de effecten en nieuwe tendensen in beeld te krijgen waardoor bijsturing van beleid en nieuwe initiatieven een kans krijgt.
- De afstemming tussen de afdelingen Economie en Cultuur en Vastgoed over de benutting, tijdelijk of duurzaam, van beschikbaar gemeentelijk vastgoed.
- De uitwerking van een businessplan binnen het programma Nieuwe Energie op de Creatieve As met als inzet; de verduurzaming van de broedplaats Gonnet 26.

Onderzoek, verkenning uitvoeringsaspecten

In het verlengde van Creatief Haarlem Broedt vinden diverse studies plaats, zoals in het kader van Nieuwe Energie op de Creatieve As en de regiofoto voor Haarlem. Deze zullen meer inzicht geven in de betekenis van de broedplaatsen, economisch en sociaalmaatschappelijk, en de effecten op de ontwikkeling van ondernemerschap en innovatie. Daarbij richten we ons op de daadwerkelijke concretisering in Haarlem. Van belang is om duidelijkheid te verkrijgen over:

- de locaties en de beschikbare panden in de stad, afgestemd op de specifieke functionaliteiten en voorkeuren van de diverse gebruikscategorieën (helikopterview, technische scan van gebouwen, (haalbaarheid) enz.),
- de voor Haarlem meest kansrijke en gewenste broedplaatstypes of combinaties daarvan (Broedplaatsen Amsterdam onderkent 3 specifieke vormen),
- de marktpartijen en organisaties die een actieve rol (kunnen) spelen,
- de uitwerking van bruikbare businessmodellen, afgestemd op de locatiespecifieke situatie van Haarlem (oriëntatie op best-practices in het land),
- de uitwerking van een organisatie-model waarmee de ontwikkeling van broedplaatsen kan worden aangestuurd en ge waarborgd,
- de uitwerking van financieringsmodellen en randvoorwaarden (kredietmogelijkheden, fondsvorming (revolving fund), informal investment, participatie via certificaten enz.

Communicatie en de uitwerking tot besluitvorming.

De uitkomsten van het onderzoek worden besproken met partners in de stad. Dit kan aanleiding geven voor aanpassingen in de conclusies en aanscherping van het uitvoeringsprogramma met als doel de ontwikkelingskansen voor de bedrijfsverzamelgebouwen en broedplaatsen te versterken.

7. Bijlagen

Bij dit collegebesluit wordt twee bijlagen toegevoegd.

- bijlage a: de notitie Creatief Haarlem Broedt,
- Bijlage b: Reacties op de nota van diverse marktpartijen.

Het college van burgemeester en wethouders

de secretaris

de burgemeester

Creatief Haarlem broedt!

**Een overzicht en beschrijving van Haarlemse
broedplaatsen voor creatieven**

Inleiding.

Deze notitie geeft een overzicht van bedrijfsverzamelgebouwen en broedplaatsen in Haarlem. Ze geeft vrij compleet inzicht in het aantal gebouwen, de diversiteit en de ondernemerscategorieën die er gehuisvest zijn. Hierbij moet worden opgemerkt dat de situatie met de veranderingen in de vastgoedmarkt sterk kan wijzigen. Sommige panden worden na enige tijd weer verlaten of verliezen hun functie. En er dienen zich ook steeds weer nieuwe mogelijkheden aan. De huisvesting van kleine bedrijven is een dynamisch proces. Er zijn in elk geval trends in beeld gekomen die richtinggevend zijn voor ontwikkelingen in de toekomst.

Haarlem, stad voor creatieve ondernemers.

Haarlem profileert zich meer en meer als stad voor kleine ondernemingen. Het aantal starters is hoog, mede gevoed door de recessie waardoor mensen geneigd zijn eerder als ondernemer te starten. Het aandeel creatieven binnen deze groep is groot. Daarin staat Haarlem niet alleen. Naast een stad als Amsterdam profileren veel gemeenten zich op het gebied van de creatieve industrie en positioneren zich al dan niet met een niche in de markt. Hilversum op het gebied van media en Utrecht op het gebied van gaming. Haarlem ontbeert zo'n herkenbaar profiel, hoewel gesteld kan worden dat veel creatief ondernemerschap zich beweegt op het raakvlak van de mediagrafische industrie. De creatieve industrie is overigens lastig onder één definitie te vangen. Waar men voorheen onderscheid maakte tussen ondernemers in de creatieve industrie en de uitvoerenden binnen de kunstsector leeft nu het besef dat deze niet los van elkaar moeten worden gezien. De scheidslijn tussen de sectoren vervaagt. Ze dragen allemaal bij aan de lokale economie. Niet alleen vanwege de werkgelegenheidseffecten maar ook omdat ze kleur geven aan het creatieve en culturele milieu en daarmee het vestigingsklimaat positief beïnvloeden. In de praktijk wordt er veelal onderscheid gemaakt in de volgende categorieën:

- = Creatieve zakelijke dienstverlening (vormgevers, reclame enz.)
- = Media en uitgeverijen (incl. radio, tv, fotografie video producties enz.)
- = Kennisintensieve diensten (softwarebranche, productontwikkeling)
- = Kunsten (incl. muziek, theater, evenementen, film enz.)

In de Atlas voor gemeenten van 2010 scoort Haarlem op nagenoeg alle fronten die voor de creatieven aantrekkelijk zijn ruim boven het gemiddelde. Wat betreft het aantrekkelijk woonmilieu staat Haarlem op de 6^e plaats waarbij o.m. het uitgebreid cultureel aanbod (5^e plaats) voor de creatieven aantrekkelijk is. De cultuurhistorische uitstraling van de stad draagt eraan bij. Kenmerkend zijn daarnaast de hoogopgeleide beroepsbevolking (13^e plaats) en de sterke positie van het human capital. Dat laatste wordt mede bepaald door de grote omvang van de creatieve klasse (12^e plaats) en kunstenaars (9^e plaats). Bij uitstek de groep van waaruit kansen op creatief ondernemerschap kan ontstaan. Het goede vestigingsmilieu komt tot uiting in de sociaaleconomische index, waarbij de stad met een 12^e plek hoog scoort. Dat de gunstige vestigingsfactoren voor het creatief ondernemerschap de laatste jaren toch niet tot een groei binnen deze sector heeft geleid, is aangetoond in de Cross Media Monitor, uitgebracht door iMMovator. Daarin komt naar voren dat het werkgelegenheidsaandeel van de creatieve industrie in Haarlem van 10 % (iets beneden het gemiddelde van de Noordvleugel van de Randstad) de laatste jaren geen toename laat zien. Waar de hele Noordvleugel een groei liet zien van 3 % was er in Haarlem sprake van een nulgroei. Deze stagnatie is deels toegerekend aan het banenverlies bij enkele grote bedrijven (vertrek VNU). Vooral bij grotere bedrijven in de creatief zakelijke dienstverlening is de werkgelegenheid sinds 2007 fors afgenomen. Daarentegen is het aantal éénmansbedrijven sterk gegroeid. Ondanks het tekort aan passende huisvesting voor kleine bedrijven en starters die zich om die reden niet in Haarlem gevestigden. Toch is de creatieve industrie in Haarlem van betekenis. In 2009 waren ruim 1.300 bedrijven actief met bij elkaar 3.400 banen. Naast het directe werkgelegenheidsbelang draagt deze bedrijfstak bij aan het creatief stedelijk milieu waardoor de stad voor bezoekers en vestigers zo wordt gewaardeerd. Al deze aspecten geven aanleiding om de positie van de creatieve industrie te versterken. Onder meer door het realiseren van geschikte huisvestingsmogelijkheden.

Bedrijfsverzamelgebouwen en broedplaatsen

In deze notitie onderscheiden we drie soorten bedrijfsverzamelgebouwen/broedplaatsen. Gebouwen die ruimte bieden aan de creatieve, jonge ondernemers, gebouwen (atelierversamelgebouwen) die zich richten op de cultureel ondernemers (kunstenaars) en gebouwen voor gevestigde ZZP'ers (meest zakelijke dienstverlening) en grotere bedrijven. Het begrip broedplaats in de oorspronkelijke vorm heeft een specifieke achtergrond. In beginsel ontwikkelden ze zich zonder ondersteuning van de overheden, instellingen enz. Doorgaans kwamen ze voort uit de krakersscene. Het waren en zijn plekken met weinig of geen regels waar kunstenaars maar ook creatieve bedrijven mogelijkheden vonden om zich te ontwikkelen. Bundeling van soortgelijke of aanvullende bedrijven in één omgeving zorgt voor een aantrekkelijke subcultuur waar de creatieve klasse zich thuis voelt. Traditiegetrouw zijn broedplaatsen doorgaans gehuisvest in oude goedkope (sloop)panden.

In Haarlem is pas de laatste 5 jaar aandacht voor het vestigen van broedplaatsen. Met de bereikte successen bleek dat elk aanbod z'n eigen vraag heeft geschapen. Sterker nog, met de komst van de broedplaatsen is de creatieve bedrijvigheid past goed zichtbaar geworden. Honderden ondernemers zijn hiermee aan goede huisvesting geholpen, meer dan enkele jaren geleden kon worden bevroed.

De broedplaatsen in Haarlem, hebben een aantal dingen gemeen.

- = Ze zitten (vrijwel) allemaal in panden die tijdelijk beschikbaar zijn,
- = De huren kunnen hierdoor op een relatief laag niveau worden gehouden,
- = Kortlopende huurtermijnen waardoor de gebruikers flexibel zijn in hun ontwikkeling,
- = Geen of weinig steun van de gemeente,
- = Creatieve zoeken elkaar op en er ontstaan dwarsverbanden en samenwerkingskansen,
- = De kleinere broedplaatsen zijn alle in of direct rond het centrum gevestigd.

Het belang van bedrijfsverzamelgebouwen en broedplaatsen.

Beleid voor de ontwikkeling van bedrijfsverzamelgebouwen en broedplaatsen start met een heldere en breed gedragen visie. Enerzijds richt deze zich op de effecten op de stedelijke economie en zelfs op de internationale positie van Metropoolregio Amsterdam (MRA) en anderzijds op de betreffende locaties en de wijken in de stad en de gebruikersgroepen die ermee zijn gediend. Deze aspecten zijn aan de orde gekomen en breed gedragen bij het symposium “**NieuwHaarlem: de ondernemende stad**”.

- Betekenis voor de stad / visie stedelijk niveau. De lokale economie is gebaat bij de aanwezigheid van creatieven in de stad. Jonge, talentvolle ondernemers dragen bij aan innovatieontwikkeling. Ze bepalen deels het attractief stedelijke milieu (creatieve klasse) wat weer een positief effect heeft op het vestigingsklimaat. Huisvesting in een broedplaats ondersteunt ze in hun ontwikkeling en is in die zin van grote waarde voor de stad (op cultureel, economisch, sociaal en ruimtelijk vlak).
- Bijdrage aan gebiedsontwikkeling op locatieniveau. Vestiging van een bedrijfsverzamelgebouw of broedplaats in een wijk kan de leefbaarheid gunstig beïnvloeden; aanjager voor vernieuwing en revitalisering. Het kan zich ontwikkelen tot een attractiepunt in de wijk en het is denkbaar dat er (sociaal, maatschappelijke) functies voor de bewoners worden toegevoegd waardoor een interessante mix ontstaat van commerciële en niet commerciële functies. Daarnaast stimuleert het de ontwikkeling van ondernemerschap elders in de wijk. De bestemming biedt een oplossing voor ongewenste, langdurige leegstand in vrij gekomen panden zoals verouderde schoolgebouwen. Het voorkomt daarmee verkrotting en verpaupering in de wijk.
- Belang voor de bedrijven. Verblijf in een broedplaats biedt een carrière-impuls, geeft inspiratie, stimuleert kruisbestuiving en innovatie. Het vereenvoudigt de opstap naar ondernemerschap (trekt potentiële starters over de streep). Aanbod van ondersteunende diensten en de aansluiting bij de netwerken die rond de broedplaatsen zijn georganiseerd, kunnen ook een bijdrage leveren.

De betrokken partijen

Samenwerking tussen de partijen die een rol spelen bij de realisering van broedplaatsen, de organisatie en de exploitatie ervan, is een voorwaarde voor succes. De volgende spelers zijn in elk geval in beeld.

- De gemeente heeft een facilitaire rol maar de ontwikkelingen komen vooral door marktpartijen tot stand. De gemeente heeft overigens wel een positie met de mogelijke inzet van gemeentelijk vastgoed, in gehandhaafd eigendom of na verkoop via een gebonden gebruiksovereenkomst. Behalve op het vlak van de regelgeving en de aandacht voor broedplaatsen in de gebiedsvisies kan de gemeente bruggebouwer zijn tussen de partijen. Daarnaast heeft de gemeente een positie binnen de regionale samenwerking, bijvoorbeeld in de metropoolregio Amsterdam.
- Ontwikkelaars en vastgoedeigenaars kunnen gebouwen, voor de duur van hun planontwikkeling, beschikbaar stellen of panden duurzaam (her)bestemmen als bedrijfsverzamelgebouw.
- Corporaties zijn in toenemende mate bereid om gebouwen in hun corporatiegebied voor een maatschappelijke bestemming in te zetten, soms als broedplaats of ateliergebouw. Zulke functies stimuleren de wijk economie en dragen bij aan de leefbaarheid. Het heeft daarmee een positief effect op de waardeontwikkeling van hun vastgoed.
- Specifieke broedplaatsontwikkelaars vinden hun motivatie vaak vanuit hun maatschappelijke betrokkenheid maar positioneren zich daarbij op een commerciële grondslag. Zij gaan uit van een marktconforme ontwikkeling. Bij de huisvesting van cultureel ondernemers vraagt dit overigens om gedegen flankerend beleid (atelierbeleid van de gemeente).
- Dienstverlenende organisaties, kennis- en onderwijsinstellingen kunnen ondersteuning bieden in de ontwikkeling van de jonge bedrijven (KvK, Syntens, Inholland, Novacollege e.d.).
- De gemeenten in de Metropoolregio Amsterdam werken binnen in de cluster Creatieve Industrie van de Economic Developmentboard Amsterdam (EDBA) samen met als doel de positie van de Amsterdamse metropool internationaal te versterken (internationale top-5). De bestuurlijke ambitie van Haarlem voor de creatieve industrie sluiten aan op de EDBA.

Doelgroepen en hun huisvestingswensen.

Veel ondernemers in de creatieve industrie wonen in Haarlem en willen zich hier graag met hun bedrijf vestigen, mede vanwege het aantrekkelijke stedelijke milieu. Tot voor enige jaren ontbrak het aan voldoende en geschikte kleinschalige huisvestingsmogelijkheden. Hierdoor bleven veel van hen vanuit de eigen woning ondernemen of hebben zich buiten Haarlem gevestigd. Met als gevolg dat de ontwikkeling van starters en doorstarters stagneerde. En juist het jonge, creatieve talent willen we behouden en ondersteunen in hun ontwikkeling. Hetzelfde geldt voor de gevestigde ZZP'er in de zakelijke dienstverlening. Ook hij werkt vanuit huis of heeft stad verlaten. Bedrijfsverzamelgebouwen die zijn gerealiseerd, bieden daarvoor een uitkomst. In de meeste gevallen richten deze zich op de (door)starters in de creatieve industrie. Hoewel de gebouwen doorgaans door de gemeente, corporaties of ontwikkelaars georganiseerd zijn, houden we vast aan het begrip broedplaats. Ze bieden de gebruikers een omgeving om zich te ontwikkelen. De synergie, inspiratie, kennisdeling, naast de lage huurlasten zijn daarbij de succesfactoren. Het zijn broedplaatsen voor creatief talent. De commerciële creatieve industrie is van belang maar dat geldt ook voor de kunstensector. Gezamenlijke huisvesting in één gebouw biedt voordelen omdat de diversiteit in zo'n gebouw de ondernemers kan inspireren en mede daardoor meerwaarde heeft. Bij de opgave voor passende huisvesting voor kleine bedrijven, m.n. voor de creatieven, onderscheiden we vier doelgroepen met elk hun specifieke vestingsvoorkeuren.

- De Gevestigde ZZP'ers (doorgaans in de zakelijke dienstverlening). Uit het succes van een bedrijfsverzamelgebouw dat voor deze groep is ingericht, blijkt dat er sprake is van een grote behoefte. Ondernemers zagen met dit ruimteaanbod een kans om hun eigen huis als werkplek in te wisselen voor een professionele werkomgeving. Bij een aantal heeft dit positief uitgewerkt op hun bedrijfsontwikkeling of is het aanleiding geweest om in Haarlem te blijven. De binding van deze bedrijven aan de stad is een drijfveer om deze vorm van bedrijfshuisvesting na te streven. ZZP'ers

geven doorgaans de voorkeur voor een goed geoutilleerd gebouw met een hoog serviceniveau, relatief hoogwaardige uitstraling, collectieve voorzieningen en parkeerfaciliteiten.

De exacte locatie in de stad is minder van belang, zolang de goede bereikbaarheid is gegarandeerd. Het huurniveau is niet doorslaggevend. De omvang van de bedrijfsunit, afgestemd op de behoefte en/of de mogelijkheden voor tijdelijk gebruik van een werkplek en voorzieningen bieden al forse kostenvoordelen. Kortlopende huurtermijnen zijn wel van belang. Nieuwe huisvestingsconcepten zoals het flexkantoor of “seats to meet” bieden goede kansen. Aantrekkelijk is de synergie binnen het gebouw (zakelijke contacten, business-to-business).

- Starters en doorstarters (ook in de creatieve industrie). Voor deze groep zijn broedplaatsen ingericht waardoor de bedrijven aan de stad zijn gebonden. De samenwerkingsverbanden die zo zijn ontstaan, dragen bij aan de succesvolle start of de groei van de jonge bedrijven. Concentratie van functies in één pand stimuleert innovatie en draagt bij aan hun ontwikkeling. Voor starters is de uitstraling van het pand en het parkeren minder belangrijk. Ze hebben een voorkeur voor een locatie in het centrum. De mogelijkheden voor ontmoeten en de stedelijke ambiance zijn sterke vestigingsmotieven. Ze hebben baat bij lage huren en het aanbod van professionele ondersteuning kan welkom zijn. Samenwerking met opleidingscentra (Inholland, NOVA) is waardevol, mede omdat dit de instroom van nieuw talent bevordert. De synergievoordelen wegen zwaar met het oog op de kennisdeling en de ervaringsuitwisseling. Samenwerking in een inspirerende werkomgeving stimuleert de ontwikkeling van innovatie.
- Veel Cultureel ondernemers in de kunstensector hebben baat bij huisvesting in broedplaatsen met een semipublieke functie voor exposities en culturele evenementen. De term cultureel duidt op de aard van de activiteiten, vooral gericht op de productie van (innovatieve) kunst en cultuur in de brede zin van het woord. De groep bestaat uit afgestudeerden van kunstacademies, conservatoria, startende en ervaren cultureel ondernemers. Ze vertegenwoordigt het complete kunstveld; de autonome en toegepaste kunsten, muziek, theater, dans, media, mode, fotografie. Samenwerking in een broedplaats helpt ze bij de ontwikkeling van hun ondernemerschap en biedt mogelijkheden voor kruisbestuiving met andere disciplines. Naast de ontwikkeling van culturele broedplaatsen faciliteert de gemeente de autonome kunsten door middel van een atelierbeleid gericht op de specifieke doelgroep en in het belang van het kunstklimaat van de stad. Cultureel ondernemers zijn gebonden aan lage huren. Ze vragen geen hoog serviceniveau zolang de ateliers maar voldoen aan hun specifieke ruimtewensen. Niet elke cultureel ondernemer zoekt een plek in een broedplaats, denk maar aan de ateliers in de eigen woning. Maar een broedplaats met collectieve voorzieningen biedt weldegelijk kansen om zich te ontwikkelen. En zeker de ondernemers die zich toeleggen op de toegepaste kunsten zoals videokunstenaars, fotograven, striptekenaars enz. kunnen profiteren van de contacten en netwerken bij de huisvesting met andere disciplines onder één dak. Kruisbestuiving met de creatieve industrie en zakelijke dienstverlening leidt tot inspiratie en mogelijke opdrachten. Ook locaties buiten de binnenstad, kunnen geschikt zijn voor deze doelgroep.

Creatieve HUB. Het is een uitdaging om ondernemers in de kunstensector en creatieve industrie op één locatie bij elkaar te brengen; de creatieve HUB. Zo ontstaan werkclusters die kleur geven aan het creatieve klimaat van de stad. Het stimuleert de kunstenaars om zich als ondernemer te ontwikkelen. Anderzijds kunnen bedrijven profijt hebben van het creatief talent in hun omgeving. In zo'n gebouw moeten mogelijkheden voor ontmoeten een plek krijgen (ondersteunende horeca, exposities voor publiek en consument). Met de juiste mix van functies en een goede locatie krijgt zo'n creatieve HUB de icoonuitstraling die van betekenis is voor het creatief imago van de stad. We verwachten dat het publiekstoegankelijke karakter van de creatieve HUB zal bijdragen aan een succesvolle ontwikkeling van het cultureel ondernemersschap in de stad.

- ZZP'ers in de ambachtelijke sfeer. Het aantal ZZP'ers in de bouw en kleinschalige, ambachtelijke productie neemt toe. Hoewel het belang voor de werkgelegenheid en de lokale economie niet moet worden onderschat, valt deze groep feitelijk buiten het kader van deze notitie. Toch een paar opmerkingen. De ondernemers hebben vooral baat bij werkplaatsen of opslagruimten dicht bij hun woonplek. Nu zoeken ze vaak ruimte in de eigen woning of garageboxen. Gestreefd moet worden naar concentraties van kleine bedrijfsunits in de wijken. Huisvesting in een bedrijfsverzamel pand heeft geen duidelijke meerwaarde anders dan dat het wellicht tot lagere lasten kan leiden.

Geïventariseerde bedrijfsverzamelgebouwen en broedplaatsen.

Broedplaatsen voor hoofdzakelijk de creatieve industrie

- a. Groot Heiligland 47
- b. Voormalig belastingkantoor
- c. Gonnetstraat
- d. Parklaan
- e. De Bunker
- f. Jansstraat
- g. Florapark
- h. Koninginneweg

a. Groot Heiligland 47 (450 m²)

Een deel van dit gemeentepand is ingericht als broedplaats voor de Stichting Klein Haarlem. Na een tijd gevestigd te zijn geweest in het oude postkantoor op de Gedempte Oude Gracht heeft de gemeente deze ruimte voor een periode van 1 jaar aan Klein Haarlem beschikbaar gesteld. Klein Haarlem is een samensmelting van kunstenaars en creatieve ondernemers die zich onder één noemer presenteren. Momenteel werken 20 ondernemers van divers signatuur in het pand samen.

Voormalige postkantoor a.d. Gedempte Oude Gracht

Het voormalig postkantoor aan de Gedempte Oude Gracht was tot voor kort één van de eerste echte Haarlemse broedplaatsen. Het is eigendom van Fortress en wordt herontwikkeld als stadskantoor voor de gemeente. Vanaf het moment dat Fortress het gebouw destijds in eigendom kreeg, werd het benut voor tijdelijke huisvesting van kleine creatieve bedrijven. De eerste (grote) huurder was callcenter 2Contact. Vervolgens trok een mix van creatieve bedrijven in het gebouw: lokale radio, communicatie, uitgeverijen, leerbedrijf Inholland, internetbedrijven, vormgevers. De bedrijven kwamen af op de plek in het centrum en de lage huur. De laatste gebruiker voor een deel van het gebouw was Klein Haarlem.

b. Voormalig belastingkantoor Schalkwijk (6.000 meter)

Het gebouw wordt sinds 2005 verhuurd als broedplaats. Het is eigendom van de corporaties Ymere, Pré en Elan. Het doel is uiteindelijk om woningbouw te realiseren. De broedplaats is een succes. Het is gevuld met een mix aan bedrijfjes. Veel creatieven (design, tekst, radio, dj's, studio's), maar ook enkele andere functies. Zo herbergt het pand kunstenaars, een kerkgenootschap, adviesbureaus, timmerbedrijf en een complete set waar de tv-serie "De co-assistent" is opgenomen. Beheerders van het pand zijn Maarten en Rolf Meurkens. Als M&M treden ze ook op als en verhuurder van andere objecten in de stad.

Maarten Meurkens: Het belastingkantoor is een pand waarvan we in de eerste instantie dachten: wat moeten we er mee. Kolossaal en in een omgeving waar je niet direct een broedplaats verwacht. Toch zijn we erin gestapt. In 2005 zijn we gestart en hebben we getracht kleine bedrijfjes hier naartoe te krijgen. Vanaf het eerste begin is dat boven verwachting gegaan. Kleine bedrijven zijn gebaat bij goedkope ruimte waarbij ze niet vastzitten aan een contract voor vijf jaar. In korte tijd hadden we hier een groot aantal huurders. Bedrijven die we graag op weg willen helpen. Je kunt zeggen dat deze maatschappelijke component voor ons belangrijk is. We hebben er niks aan als een ondernemer binnen een half jaar weer weg is. Dus waarneer we een bedrijf kunnen helpen, zullen we dat niet nalaten. Zo staan wij in het zakelijk leven en kennelijk valt dat in de smaak. We zijn er niet voor het grote geld en spreken ondernemers in hun eigen taal aan. Na het belastingkantoor zijn we verder gegaan met enkele andere panden. Zo beheren we ook de Gonnetstraat, de Jansstraat, de Koninginneweg en het Florapark. Allemaal panden met een eigen verhaal en waar een bepaalde type ondernemer past."

c. Gonnetstraat (circa 1.400 meter)

In het voormalige pand van het Haarlemse Allergenen Lab is in 2010 een broedplaats gestart. Het pand, eigendom van Ymere, is voor 3 jaar beschikbaar. Daarna wil Ymere woningbouw realiseren. In het pand is het project Nieuwe Energie op de Creatieve As gevestigd.

Een stimuleringsprogramma voor creatief Haarlem. Het projectbureau en de betrokken organisaties als GNR8 en Netwerk 023 hebben er ook hun intrek genomen. Op de begane grond is een ontmoetingsruimte gerealiseerd waar creatief Haarlem gebruik van kan maken. De rest van het pand wordt ingenomen door creatieve ondernemers, zoals een uitgeverij, landschapsarchitect en internetbedrijf. Het beheer is in handen van M&M.

d. Parklaan (300 meter)

In de voormalige directievertrekken van HAL aan de Parklaan (in eigendom van Ymere) is Harlem Legacy gevestigd. De kracht van Harlem Legacy zit in de keten en het netwerk. Het is een groep jonge creatieven die elkaar aanvullen en versterken. In korte tijd heeft de vaste kern van Harlem Legacy (3 ondernemers) negentien andere ondernemers aan zich weten te binden.

Harlem Legacy is een samenwerking van creatieve Haarlemse bedrijven met als doel Haarlem een substantiële rol te laten spelen binnen de creatieve industrie in Nederland. De bedrijven die onderdeel uitmaken van Harlem Legacy opereren zowel zelfstandig als onder de gemeenschappelijke noemer Harlem Legacy. In enkele jaren tijd is een bruisend netwerk ontstaan dat als Harlem Legacy aan de weg timmert. Het heeft in Haarlem een grote bekendheid opgebouwd. Kennisdeling, samenwerken en netwerken zijn kernbegrippen. Wat dat betreft hebben we veel aan elkaar en leren we van elkaar.
--

e. De Bunker (1.200 meter)

De Bunker in de Waarderpolder, eigendom van INOG, is een vreemde eend in de bijt van de broedplaatsen. Het onderscheidt zich omdat het permanente huisvesting biedt, maar het kent toch de lage huurprijzen en korte huurtermijnen, kenmerkend voor de broedplaatsen. Het complex is ook gevuld met creatieven die je in een broedplaats verwacht. Met De Bunker heeft INOG een van de eerste laagdrempelige bedrijfsverzamelgebouwen van Haarlem neergezet. De beschikbare ruimten zijn ca. 20 vierkante meter, de huurprijzen liggen op 150 tot 200 euro per maand.

f. Jansstraat (2.000 meter)

Jansstraat 46, een voormalig pand van de rechtbank, is als broedplaats in gebruik gesteld. In zeer korte tijd zijn bedrijven op het gebied van multimedia gevestigd. Eigenaar van het pand is de Rijksgebouwen Dienst (RGD). Beheer en verhuur zijn in handen van M&M.

Het betreft tijdelijke huisvesting. Na de zomer van 2011 loopt het huurcontract maar M&M werkt aan verlenging van de verhuurovereenkomst.

g. Florapark (1.500 meter)

Ook eigendom van de RGD, en tot zomer 2011 tijdelijk beheerd en verhuurd door M&M. In dit pand is een mix van functies te zien, creatieve maar ook andere kleine zelfstandigen.

h. Koninginneweg (1.500 meter)

Wat voor de Jansstraat en Florapark geldt, geldt eveneens voor de Koninginneweg 111. Zeer tijdelijk, goedkoop en een mix van functies. In K111 met name functies die zorg en medisch gerelateerd zijn, zoals enkele massage-instituten. Eveneens beschikbaar tot januari 2012.

Overige bedrijfsverzamelgebouwen voor meer gevestigde bedrijven

Zoals beschreven, beperken de creatieven zich niet tot broedplaatsen. Ook op andere locaties en in andere hoedanigheden vinden ze hun plek. Enkele ontwikkelingen die voor creatieven interessant zijn.

1. Haarlem Business Center (6.000 meter)

Voorheen Crown Business Center, gevestigd in het pand van de voormalige NRM in de Waarderpolder. Hoger in de markt en met een andere uitstraling dan de diverse broedplaatsen. Veel faciliteiten zoals receptie, kopieerservice, restaurant, vergaderfaciliteiten. Huurprijs voor 35 m. is € 800. euro per maand. Het gebouw is (december 2010) voor ca. 60% gevuld.

2. Touch Down Center (TDC, 3.000 meter)

Het voormalige pand van de AWWN, Westelijke Randweg/Leidsevaart is eigendom van HBB uit Heemstede. In het pand zitten gevestigde zzp-ers en bedrijven met enkele medewerkers. Het gebouw heeft in enkele opzichten (tijdelijkheid, synergie) raakvlakken met broedplaatsen maar wat betreft andere opzichten (prijs, doorgewinterde ondernemers) veel minder. Bij het beëindigen van het gebruik zal mogelijk een vestiging aan de Randweg bij Inholland worden betrokken. Daar vindt ook (meer dan nu het geval is) samenwerking met Inholland plaats.

3. Ridderstraat (300 meter)

Oud kerkje in Ridderstraat (centrum) dat begin 2011 wordt betrokken door Direct Force en daarnaast aantal flexwerkplekken heeft die (al dan niet tijdelijk) worden verhuurd. Gezien de prijzen en vorm niet zozeer een broedplaats, maar voor flexwerkers zeker aantrekkelijk.

4. Rode Baronnen (6.000 meter)

Ontwikkeling van INOG in de Waarderpolder. Het betreft koopunits die al vrijwel geheel gevuld zijn met creatieve bedrijven. Deze zijn echter veel verder in hun ontwikkeling (5-10 mensen). Ze werken waar dat kan wel samen en weten elkaar te vinden, maar gaan verder zeer autonoom hun eigen gang. Wel een voorbeeld van een ontwikkeling in Haarlem die er nog niet was (koopunits in een bvg op een aantrekkelijke locatie en tegen aantrekkelijke prijzen).

5. Fige Center (circa 3.000 meter)

Soortgelijke ontwikkeling als De Rode Baronnen. Ontwikkeling van Pieter van der Spek. Koopunits in bvg op oude terrein van Fige. Sluit aan op het terrein van Nieuwe Energie.

6. Nieuwe Gracht 3 (800 meter)

Hier is recent door Jeroen van der Toorn het eerste echte Haarlemse flexkantoor gerealiseerd. Er zijn 80 werkplekken gerealiseerd waar ondernemers op tijdelijke basis kunnen werken. Het pand is voorzien van ondersteunende voorzieningen zoals een restaurant, vergaderfaciliteiten enz. Het richt zich op de flexibele werker en de Haarlemse medewerker van bedrijven in andere steden (terugdringen mobiliteit). Abonnement werkplek: € 250 per maand.

7. Greinerschool (2.400 meter)

Oude huishoudschool in het Rozenprieel, eigendom en gerenoveerd door Ymere. Het rijksmonument biedt onderdak aan kunstenaars en creatieve ondernemers. Het ligt, zeker voor de bedrijfsunits, vrij hoog in de markt met huren variërend van 110 tot 160 euro voor de bedrijven. Het project is een goed voorbeeld van geslaagde samenwerking tussen de gemeente, de toenmalige gebruikers Kunstenaarscollectief de Vork, en corporatie Ymere. Het draagt bij aan de ontwikkeling en de leefbaarheid in het Rozenprieel.

8. ICT Center (4.000 meter)

Het ICT Center in de Slachthuisbuurt van Cobraspen was een van de eerste bedrijfsverzamelgebouwen. Het richtte zich op ondernemers uit de ICT en internetwereld. Later, toen het zich niet geheel vulde, ook op andere bedrijven uit de niet-creatieve hoek. Het is een groot gebouw met veel faciliteiten voor de ondernemers.

Broedplaatsen specifiek voor cultureel ondernemers (atelieverzamelgebouwen)

Zoals gezegd, lag in deze inventarisatie het accent op de creatieve zakelijke dienstverlening. Maar daarbij is wel onderkend dat Haarlem ook beschikt over broedplaatsen specifiek gericht op culturele ondernemers. Hoewel opgemerkt dient te worden dat ook in andere gebouwen kunstenaars hun bedrijf uitoefenen (Postkantoor, Belastingkantoor, Greinerschool). Voor de specifieke culturele broedplaatsen zou een aanvullend onderzoek gewenst zijn.

Broedplaatsen specifiek voor de cultureel ondernemers zijn:

1. Phoenix 13

Dit gebouw in de Phoenixstraat, een particulier initiatief, biedt duurzaam huisvesting aan kunstenaars, ateliergebruik, exposities en horeca.

2. Het Hoofdkantoor

Het Hoofdkantoor in de Waarderpolder, eigendom van de gemeente, biedt ook permanent huisvesting voor ateliergebruik. Er zijn in totaal 36 ateliers voor kunstenaars gerealiseerd.

3. Nieuwe Vide

Op het terrein van Nieuwe Energie in de Waarderpolder is in een van de oude EBH-panden het kunstenaarscollectief Nieuwe Vide permanent gevestigd. Het land is in eigendom bij ontwikkelaar Fortress. De Nieuwe Vide profileert zich al vanaf 1997 als Artspace. Kunstenaars bij elkaar, veel synergie, gezamenlijke exposities, etc. De nieuwe Vide heeft een bestuur dat coördineert en zorgdraagt voor het dagelijks beheer.

4. Generaal de la Reijstraat in Haarlem-Noord.

Het voormalig schoolgebouw aan de Generaal de la Reijstraat, eigendom van de gemeente, is in november 2010 voor een tijdelijke periode in gebruik gekomen als atelierverzamelgebouw. Daarvoor was Harlem Legacy er gehuisvest. Mede door de lage gebruikslasten was het pand in enkele weken geheel gevuld.

Conclusies

Haarlem heeft de afgelopen jaren een inhaalslag gemaakt als het gaat om broedplaatsen voor creatieven. In 2005 waren er nog maar weinig; vijf jaar later zijn er zo'n negen locaties die als broedplaats worden beschouwd en waar ruim 300 bedrijven werkzaam zijn. Uit de resultaten van het onderzoek kunnen een aantal conclusies worden getrokken.

- Met de realisatie van de broedplaatsen is de creatieve industrie zichtbaar geworden. Het heeft ondernemers aan de stad gebonden.
- Het aanbod heeft z'n eigen vraag geschapen. De broedplaatsen zijn aanbodgericht ingezet in de verwachting dat de vraag daarbij zou aansluiten. Dat is ook gebeurd, en in sterkere mate dan was verwacht. Alle broedplaatsen waren in hoog tempo gevuld. Het verzadigingspunt is nog niet bereikt.
- De markt doet haar werk. De meeste broedplaatsen zijn vrij autonoom tot stand gekomen. Ze zijn ontstaan door de inzet van de netwerken van de ondernemers. De overheid en overige maatschappelijke organisaties hebben er slechts beperkt aan bijgedragen.
- De gemeente heeft wel een rol gespeeld met de inzet van eigen vastgoed (voormalige schoolgebouwen) en bij de afstemming met corporaties en ontwikkelaars over de inzet van al dan niet tijdelijk beschikbare gebouwen zoals het Belastingkantoor, het Postkantoor en de Greinerschool.
- Opmerkelijk is dat Meurkens & Meurkens bij veel initiatieven betrokken is en daarbij ook het eigen netwerk meeneemt. Een dergelijke intermediair voor de organisatie van de exploitatie en het beheer is een faktor voor succes.

De vraag is of de markt haar werking kan blijven doen. Het is niet alleen afhankelijk van de behoefte maar ook van het aanbod. De huidige broedplaatsen zijn merendeels gevestigd in tijdelijk beschikbare panden. Er komen nog gebouwen vrij die kunnen worden ingezet. Maar wanneer dit terugloopt, zullen ondernemers een stap moeten maken naar andere vormen van huisvesting (permanente locaties) of een plek moeten zoeken op de reguliere kantorenmarkt.

Bijlage B

Reacties op het programma bedrijfsverzamelgebouwen en broedplaatsen in Haarlem.

Laurette van Halen: Kamer van Koophandel Amsterdam

De KvK stelt dat vooral de congieerfunctie bij bedrijfsverzamelgebouwen belangrijk is, zoals dat in Haarlem in veel situaties wordt uitgevoerd door Meurkens & Meurkens. Ook de corporaties hebben ervaring met innen van huren. Dergelijke partijen vinden elkaar wel. Voor starters met lage huur zijn inmiddels doorgroei-huurmodellen in de markt. Een ondernemer kan niet eeuwig broeden en moet op een goed moment op eigen benen kunnen staan. Zo ontstaat weer ruimte voor een ander.

Broedplaatsen en bedrijfsverzamelgebouwen lopen in de nota door elkaar. Ik zie Broedplaatsen nu als een gesubsidieerd en gestimuleerd bedrijfsverzamelgebouw, om een nuttige bestemming te geven aan leegstaand vastgoed. Er zijn ook creatieve bedrijven die het zelfstandig oppakken en hun huisvesting zonder subsidie regelen. Haarlem Legacy is daarvan een goed voorbeeld.

In de nota is beschreven dat de KvK ondernemers kan bijstaan. Dat klopt. Dat doet afdeling Bedrijfsvoorzichting bij vragen over bv import en export, wet en regelgeving, ondernemerschap. Broedplaatsen en vastgoed is bij de KvK geen aandachtspunt op zich. Dat wordt aan de markt overgelaten.

Overigens, het belang van de creatieve industrie, waarop deze vorm van bedrijfshuisvesting zich voornamelijk richt is onderzocht in het recente CCAA onderzoek, “de creatieve sector als vliegwiel”. In dit onderzoek blijkt Haarlem goed te scoren.

Araf Ahmadali: stichting Klein Haarlem

De notitie en de nota Broedplaatsen vormen mijns inziens een goede eerste aanzet om een bredere visie van Haarlem voor haar creatieve industrie te ontwikkelen. Het creëert een momentum waarop een aantal belangrijke stappen genomen kan worden, namelijk: onderzoek, mapping, prioritering, aansluiting op de landelijke agenda en een gezamenlijke strategie van diverse initiatieven op het gebied van de creatieve industrie in Haarlem. Uiteindelijk kan er zo worden toegewerkt naar het doel om van de Haarlemse creatieve industrie een creatieve kraamkamer te maken voor de grote steden in Nederland, waarbij er een symbiose is tussen cultuur, bedrijfsleven, vastgoed, kennisinstellingen en onderwijs.

De nota en de inventarisatie bieden een mooi en goed overzicht om volgende stappen te bepalen.

Karin Reilingh: Ymere

Ymere ondersteunt de beleidsnota van harte. Goed dat de gemeente aandacht geeft aan de huisvesting van ZZP'ers, met name in de woonwijken. In het bijzonder de afstemming met de partners in de stad juicht ze toe. Goed dat er een startbijeenkomst wordt georganiseerd en een platform wordt opgericht waar nieuwe initiatieven en mogelijkheden worden afgestemd. Momenteel werkt Ymere aan de actualisatie van het Uitvoeringsprogramma Bedrijfsverzamelgebouwen voor de komende vijf jaar en aan de notitie “Atelierbeleid”. Ymere richt zich onverminderd op de realisatie van de huisvesting van kleine bedrijfjes en kunstenaars in de wijken waarin zij met hun corporatiebezit vertegenwoordigd zijn. Vooral voor de kunstenaars kiezen ze voor de clustering in atelierbedrijfsverzamelgebouwen i.p.v. het atelier aan huis. Dit versterkt de zichtbaarheid en komt de buurt ten goede. De kunstenaars willen ze contractueel binden aan een maatschappelijke bijdrage t.b.v. van de wijkbewoners. Ymere wil graag met de gemeente in gesprek op het niveau van concrete locaties, bijvoorbeeld met inzet de mogelijke uitruil van gemeentelijk en corporatie eigendom.

Een paar opmerkingen:

- Aandacht voor een goede spreiding van voorzieningen waardoor geen overdadig aanbod en dus leegstandrisico ontstaat.
- Waak voor verzadiging van de markt.
- Goede selectie van huurders en het organiseren van doorstroming. Hierdoor blijven het aanbod beschikbaar voor de specifieke doelgroepen.

- Oprichting van een gezamenlijk meldpunt voor ruimtevragers.

John Meulemans: Netwerk 023

Vanuit Netwerk023 zijn wij verheugd om te horen van de ondersteuning van de Gemeente Haarlem aan broedplaatsen. Het verlaagt de drempel om te ondernemen en verhoogt de kans op succes voor creatieve ondernemers. Tevens wordt hiermee voorkomen dat deze ondernemers de stad verlaten voor een plek in bijvoorbeeld Amsterdam. Vanzelfsprekend zal Netwerk023 waar mogelijk de plannen ondersteunen en een actieve rol innemen, te denken valt aan het volgende:

- Inventarisering van de behoefte; door via het netwerk navraag te doen naar de behoefte aan plekken in broedplaatsen kan een afstemming plaatsvinden tussen vraag en aanbod
- Werving; via het netwerk kunnen creatieve ondernemers, starters, studenten en bevestigden, benaderd worden voor het bestaande aanbod
- Communicatie; de faciliteiten van het netwerk, zoals de site, nieuwsbrief, maar ook de evenementen, kunnen worden ingezet om te communiceren over de plannen of stand van zaken met betrekking tot de broedplaatsen
- Training; daar de 'bewoners' van broedplaatsen veelal starters zijn, hebben zij veel baat bij de trainingen, workshops en presentaties die Netwerk023 te bieden heeft.
- Verbinding aan het netwerk; het netwerk karakter van de evenementen en de website www.netwerk023.nl biedt mogelijkheden voor (door) starters om in contact te komen met andere ondernemers, maar ook personeel of partners in het netwerk.

Peter Maissan: Inholland.

Hogeschool INHOLLAND en specifiek het domein Communicatie Media en Muziek ziet in de nota "Creatief Haarlem Broedt" goede aanknopingspunten voor het verder ontwikkelen van wat reeds is ingezet op de Gonnestraat met het project Nieuwe Energie op de Creatieve As.

Er ontstaan kansen om jonge creatieve ondernemers in Haarlem te bedienen met kennis en kunde die binnen de Hogeschool aanwezig is en continue wordt ontwikkeld. Ook ontstaan steeds meer mogelijkheden om de studenten te koppelen met de (jonge) werkpraktijken van de creatieven in de stad. De hogeschool INHOLLAND heeft de ambitie om een toegevoegde waarde te zijn in de ontwikkeling van de creatieve industrie in Haarlem. Voor de jonge ondernemers in de stad en voor de aankomende ondernemers / studenten die op die manier een rijk werk / leefklimaat ervaren.